

Науково-теоретичні тексти містять наукові доповіді та мультимедійні презентації, що їх супроводжують, тези, наукові статті, анотації, програми наукових заходів та інформаційні листи, патенти, заявки на них.

Проведення жанрового аналізу вказаних текстів, а також окреслення труднощів їх перекладу є передумовою розроблення системи вправ для навчання письмового перекладу майбутніх перекладачів нафтогазової промисловості.

Джерела та література

1. Кияк Т. Р. Фахові мови як новий напрям лінгвістичного дослідження [Електронний ресурс] / Т. Р. Кияк. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/2009_121/articles/.

2. Королькова С. А. Текстологическая модель обучения письменному переводу студентов языковых вузов: на материале французского языка: дисс. ... канд. пед. наук 13.00.02 Теория и методика обучения и воспитания (по областям и уровням образования) / Королькова Светлана Азадовна. – Волгоград, 2006. – 198 с.

**Ageicheva Anna
Poltava**

SCIENTIFIC AND TECHNICAL TRANSLATION GRAMMAR PROBLEMS

The problem of difficulties in scientific and technical texts Ageicheva translation has acquired particular topicality for the recent two years due to considerable growth in the amount of specialized texts to be translated. In the context of Ukraine's integration into the EU, the flow of documents subject to English – Ukrainian bilingual translation (international contracts, research papers to be published in the editions included into the world scientometrical databases, patents, state standards, technical documentations for household, office and industrial equipment, drugs, etc.) has become huge. Professional translators have to perform large amounts of work within the shortest possible terms. Therefore, the authors set themselves the task to help translators in rendering the most problematic aspects of English grammar.

Though the problem has only acquired its topical nature for the latest two years, still a number of scholars in Ukraine took the challenge of the translational difficulties problem and contributed to its solving. Most of the researchers are mainly concentrated on the lexical (particularly terminology) difficulties, but the grammatical aspects were also described and studied by the prominent philologists of Ukraine, such as V.I. Karaban [5], G.E. Miram [9], A.Ya. Kovalenko [6], K.O. Ryabova [12], Ya.A. Kostin [7], I.V. Onushkanych [10], O.M. Bilous [2], M.I. Zymomrya [4], A.O. Kulchitska [8], N.P. Bidnenko [1]. An outstanding Belarusian linguist and translator A.L. Pumpyanskiy [11, p.157] has contributed a lot to help professionals and students overcome difficulties of scientific and technical translation, including grammatical ones. A.Ya. Kovalenko [6, p.78] emphasized the following features of the English specialized texts: 1) very long and complicated sentences including a number of coordinate and subordinate clauses; 2) multi-component attributive word combinations; 3) attributes formed by means

of combining whole syntactic groups; 4) specific syntactic structures, participial and infinitive constructions, passive constructions; 5) omission of certain functional words (articles, auxiliary verbs), particularly in tables, diagrams, specifications. According to K.O. Ryabova [12, p.152], one more difficulty at translation lies in misunderstanding of the context, a communication gap, caused by cumbersomeness of the original's syntactic structures. However, N.P. Bidnenko [1, p.54] says the opposite: «Clarity is an important part of scientific style. It can be achieved by using simple language choices in scientific writings as these help improve the ease with which scientists will be able to understand. Sentences are not long and don't contain too many clauses. If a sentence is too long, it is divided into several smaller ones.» This contradiction in the above scholars' opinions, as the authors of the present study understand it, can be possibly explained by the fact that in the recent years the requirements to the scientific and technical papers style have considerably changed towards simplification. It can be noticed when comparing the style of articles written in 1990-s with those of the present day: the latter are written in a much clearer language and sentences have a stricter structure.

The tradition of differentiating complicated cases of translation between grammar and lexical difficulties is relative enough, since in every language grammar is closely connected with vocabulary and the way of translating grammar forms and structures often depends upon their lexical semantics. One and the same grammar feature depending on its particular lexical meaning can be translated in different ways.

However, there exist certain general regularities of grammar forms and structures correlation and equivalence in the source and target languages. Therefore, description of the said correlations, oriented towards translation, seems not only reasonable, but necessary to obtain sufficiently clear ideas of the tools and opportunities being at the translator's disposal to provide the adequate translation of the source language's grammar phenomena.

The language of scientific and technical texts considerably differs from that of the conversational speech or fiction by certain lexical, grammar and stylistic features. If lexical differences are evident even to a non-professional (and it is primarily a great deal of specialized vocabulary and terms), those of grammar are by far less expressed though no less diverse.

It should be underlined that the present study does not only refer to inventory differences, i.e. those in the syntactic constructions composition or in morphological forms, but it concerns differences in grammar elements functioning. One of the most visible grammar features of scientific and technical texts is a huge number of various expanded (primarily complex) sentences, used to preserve typical for scientific presentation of logical relations between subjects, actions, events and facts.

There are also grammar differences between the two texts written in two different languages caused by peculiarities of a language's grammar structure, norms and traditions of the written scientific presentation. Thus, in English-written specialized texts, Passive Voice forms, impersonal verbals, Participial clauses and specific syntactic constructions, personal pronouns in the first person singular and monomial infinitive and nominative constructions occur much more frequently than in the analogous Ukrainian texts.

Yet the largest amount of differences between English and Ukrainian scientific and technical texts is of the inventory nature, as they are caused by the structural peculiarities of the both languages. Thuswise, in Ukrainian both definite and indefinite articles are absent, whereas in English they are not only used as certain attributes, but they indicate the features of the information distribution within the English sentence. The mandatory requirement to the adequate translation is correct analysis of the English sentence's grammar structure, correct determination of translation difficulties and constructing sentences in the translation text in accordance with the language norms and genre of the translation.

Вікторія Люлька, Юлія Ніколаєнко
м. Полтава

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ: СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Входження України до світового інформаційного, економічного та освітнього простору спричинило зміну вимог, які висуваються до рівня підготовки фахівців в області володіння іноземною мовою. Кваліфікований фахівець повинен вміти розширювати і збагачувати знання, здійснювати пошук, переробку і застосовувати професійно значиму інформацію, представлену як рідною, так і іноземною мовами. Конкурентоспроможність спеціаліста багато в чому визначається рівнем іншомовної компетентності в сфері професійної комунікації.

Одним із найважчих видів перекладу, що потребує особливого підходу, вважається науково-технічний переклад. З точки зору лінгвістики, характерні особливості науково-технічних текстів поширюються на стилістику, лексику та граматику. Науково-технічна література має цілий ряд граматичних особливостей. Найбільш типовою лексичною ознакою даної літератури є насиченість тексту термінами та термінологічними словосполученнями, лексичними конструкціями та скороченнями.

У структурному відношенні терміни науково-технічних текстів можна класифікувати наступним чином: 1. Прості терміни (*engine, gas, oxygen*), 2. Складні терміни, утворені шляхом словоскладання (*energy-saving – енергозберігаючий*), 3. Словосполучення, компоненти яких знаходяться в атрибутивному зв'язку (*cross members – поперечні деталі*), 4. Літерні терміни, у яких внаслідок своєї графічної форми перша літера отримує атрибутивну роль (*V-type engine – V подібний двигун*).

Ми погоджуємося з думкою І. Ю. Лашкевича, що при перекладі термінів науково-технічних текстів частину термінів, що мають міжнародний характер, слід передавати шляхом транслітерації (*generator – генератор*). Деякі терміни мають прямі відповідники в українській мові і їх слід перекладати за допомогою відповідних еквівалентних одиниць (*voltage – напруга*). Працюючи з текстом, слід, по можливості, уникати вживання іншомовних слів, віддаючи перевагу словам українського походження (*industry – промисловість, замість «індустрія», agriculture – сільське господарство, замість «агрикультура»*) [1, с. 59].

Більшість термінів науково-технічних текстів утворюється морфологічним способом, що базується на використанні префіксів, суфіксів,